

Parlamentul
Republicii Moldova

LV nr.07/02 - 55

8 iunie 2023

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Biroului permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu prevederile art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 din Regulamentul Parlamentului Republicii Moldova adoptat prin Legea nr. 797/1996, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de lege pentru abrogarea articolului 108 din Legea cooperăției de consum nr.1252/2000.

- Anexă: 1. Proiectul de lege
2. Nota informativă

Deputați în Parlament

Yarisa moldova d.m.
Șchiopăciucchi Alina
Bonda Alina

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	194
"21" 06	2023
Ora	

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

L E G E

**pentru abrogarea articolului 108
din Legea cooperăției de consum nr. 1252/2000**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Articolul 108 din Legea cooperăției de consum nr. 1252/2000 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 154-156, art. 1156), se abrogă.

Art. II. – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul de lege pentru abrogarea articolului 108
din Legea cooperăției de consum nr. 1252/2000

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de lege este elaborat de către un grup de deputați în Parlamentul Republicii Moldova în conformitate cu prevederile articolului 73 din Constituția Republicii Moldova și articolului 47 din Regulamentul Parlamentului adoptat prin Legea nr. 797/1996.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Prezentul proiect de lege este elaborat drept urmare a multiplelor adresări și solicitări înaintate Comisiei administrație publică și dezvoltare regională din partea autorităților administrației publice locale (ale municipiului Comrat, orașului Nisporeni, Fălești etc.) cu privire la disensiunile existente la aplicarea normelor stabilite la art. 108 din Legea cooperăției de consum nr. 1252/2000 prin corelare cu prevederile cadrului normativ privind administrarea, exercitarea și apărarea dreptului de proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale (UAT).

Prin urmare, ca rezultat al sesizării, pe parcursul perioadei 2021 – prezent Comisia permanentă în cadrul exercitării funcției de control parlamentar a desfășurat, audieri, consultări publice, ședințe de lucru, cât și întreprinse vizite de lucru în teritoriu în scop de documentare a situației în teren în vederea determinării eficienței acțiunii Legii cooperăției de consum și, în mod special, a prevederilor articolului menționat.

Participanți în cadrul activităților legislative au fost reprezentanții Ministerului Justiției, Economiei, Cancelariei de Stat, Oficiilor Teritoriale ale Cancelariei de Stat, Congresului Autorităților Locale din Moldova, autoritățile administrației publice locale și deputații interesați, cât și reprezentanții Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum din Republica Moldova.

Direcția abordărilor contextuale au ținut, exclusiv, problemele confruntate în relațiile legate de modul de administrare, exercitare și apărare a dreptului de proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale asupra *piețelor* amplasate pe teritoriul acestora. Or, potrivit art. 11, alin. (2) lit. d) din Legea nr. 29/2018 privind delimitarea proprietății publice, piețele, piețele comerciale sunt bunurile care se înscriu domeniului public al UAT. Prin urmare, în corespundere cu art. 10 din Legea nr. 121/2007 privind administrarea și deetatizarea proprietății publice, art. 5 din Legea nr. 29/2018 privind delimitarea proprietății publice și art. 75 alin. (3) din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală, bunurile domeniului public care fac

obiectul exclusiv al proprietății publice a statului sau a unităților administrativ-teritoriale, sânt *inalienabile, insesizabile și imprescriptibile*, nu pot fi înstrăinate, supuse executării silite și nu pot fi dobândite de alte persoane prin uzucapiune. Ele, pot fi administrate, gestionate de autoritățile administrației publice centrale și locale și, pot fi transmise doar *în administrare, gestiune, concesiune, comodat sau locațiune/arendă* în condițiile legii.

În vederea asigurării varietăților de acțiuni inerente procesului de administrare și valorificare a bunurilor proprietate publică a UAT, cadrul normativ rezervă expres pentru autoritățile administrației publice locale împuterniciri de proprietar al patrimoniului, roluri, atribuții și competențe depline în acest domeniu. Respectiv, administrarea bunurilor proprietate publică a UAT se realizează prin încheierea *actelor juridice de administrare și de dispoziție*, inclusiv, cu persoanele fizice și persoanele juridice de drept privat prin licitație publică, organizată în condițiile legii. În acest sens, consiliul local în realizarea competențelor funcționale, ca autoritate deliberativă, *decide* :

- în privința *actelor juridice de administrare* privind *bunurile domeniului public* al satului (comunei), orașului (municipiului) și,
- în privința *actelor juridice de administrare sau de dispoziție* privind *bunurile domeniului privat* al satului (comunei), orașului (municipiului), în condițiile legii.

Drept urmare, primarul în baza deciziei consiliului local încheie acte juridice de administrare sau de dispoziție privind bunurile domeniului public sau privat al satului (comunei), orașului (municipiului) (*Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală*).

Subsecvent expunem că prevederile menționate specifică fără incertitudine că actele juridice de administrare (*sunt actele juridice prin care se urmărește punerea în valoare a unui bun, în conformitate cu natura ori cu destinația sa obișnuită fără pierderea (înstrăinarea) lui*) se încheie în privința bunurilor domeniului public cât și a bunurilor domeniului privat. Însă, actele juridice *de dispoziție (sunt actele juridice prin care se realizează înstrăinarea unui bun ori a unui drept asupra bunului etc. (vânzarea, donația...))* se încheie doar în privința bunurilor domeniului privat.

În condițiile date, unitățile administrativ-teritoriale ca titulari ai dreptului de proprietate publică, realizat de către autoritățile administrației publice locale, își pot exercita nestingherit dreptul *inalienabil* asupra bunurilor domeniului public, care exprimă univoc imposibilitatea înstrăinării acestora. Totodată, își pot exercita dreptul de proprietate și asupra bunurilor domeniului privat, care sânt alienabile, sesizabile și prescriptibile prin activitatea practică desfășurată în ce privește, inclusiv, dreptul *de dispoziție*.

Așadar, autoritățile administrației publice locale își exercită dreptul de proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale în baza actelor emise în conformitate cu Constituția și cadrul normativ în vigoare.

Corelarea prevederilor enunțate cu normele prescrise la art. 108 din Legea cooperăției de consum nr. 1252/2000 generează incoerență legislativă și deficiență autorităților locale în managementul eficient al proprietății publice a UAT și, prin urmare, neîncasări ale veniturilor ratate la bugetele locale.

„ *Articolul 108*

Terenurile transmise în folosință organizațiilor cooperatiste de consum și întreprinderilor lor cooperatiste își mențin acest regim juridic pe durata existenței acestora. Terenurile transmise sunt cumpărate și/sau privatizate în mod prioritar de către organizațiile cooperatiste de consum și întreprinderile lor cooperatiste, la cerere, în conformitate cu legislația ”.

Astfel, teza stabilită la art. 108 din Legea cooperăției de consum condiționează modul de transformare în proprietate privată prin cumpărare și/sau privatizare a terenurilor aflate în folosința organizațiilor cooperatiste de consum și întreprinderilor lor cooperatiste. Iar, fapta determină premise prin care se obstrucționează exercitarea dreptului de proprietate asupra bunurilor respective de către autoritățile administrației publice locale. Totodată, relațiile organizațiilor cooperatiste cu proprietarii terenurilor grevate din gestiunea cooperativei de consum sunt deseori deficitare și, astfel, generează imperfecțiunea relațiilor de proprietate. Or, aceste elemente de animozitate aferente gestionării patrimoniului și caracteristice relațiilor de proprietate necesită să fie surmontate prin eliminarea carențelor identificate în procesul de administrare a proprietății publice de către autoritățile administrației publice locale.

Având în fapt contextul relatat, activitatea de sistematizare a legislației, cazurile de judecată prin impunerea autorităților administrației publice locale la despăgubirea prejudiciilor față de cooperativele de consum în rezultatul administrării, în condițiile legii, a patrimoniului – proprietate publică a UAT și, respectiv, agrearea comună cu autoritățile administrației publice centrale vizate a consensului privind degrevarea legislației de coliziune normativă, considerăm necesară înlăturarea acestor discrepante și ambiguități.

Consecutiv, proiectul de lege conține norma care prevede intrarea în vigoare la momentul publicării actului normativ în Monitorul Oficial, pentru a asigura exercitarea competențelor atribuite autorităților administrației publice locale în domeniul administrării proprietăți publice în mod deplin și exclusiv, în condițiile legii.

Drept urmare, din motivul considerentelor enunțate propunem susținerea inițiativei pentru abrogarea articolului 108 din Legea cooperăției de consum nr. 1252/2000.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul nu-și propune armonizarea legislației naționale la cea a Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de lege pentru abrogarea articolului 108 din Legea cooperăției de consum nr. 1252/2000 prevede expres abrogarea articolului indicat realizând astfel asigurarea exercitării nestingherite a atribuțiilor autorităților administrației publice locale în administrarea proprietății publice.

5. Fundamentarea economico-financiară

Proiectul de lege nu implică cheltuieli bugetare.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Prezentul proiect de lege se încadrează cadrului normativ în vigoare și nu necesită operarea unor modificări în alte acte normative.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Proiectul de lege urmează să fie plasat pe pagina oficială a Parlamentului

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul de lege urmează a fi expertizat de Centrul Național Anticorupție în condițiile legii.

9. Constatările expertizei juridice

Proiectul de lege va fi supus expertizei juridice conform legii.

10. Constatările altor expertize

Proiectul de lege nu cade sub incidența altor expertize necesare a fi efectuate în condițiile Legii nr. 100/2017.

Deputat în Parlament
Larisa VOLOH

